

**CONSEIL DE
L'EUROPE**

**AVRUPA
KONSEYİ**

AVRUPA İNSAN HAKLARI MAHKEMESİ

PERK VE DİĞERLERİ - TÜRKİYE DAVASI

(Başvuru no: 50739/99)

KARARIN ÖZET ÇEVİRİSİ

STRAZBURG

28 Mart 2006

İşbu karar Sözleşme'nin 44 § 2. maddesinde belirtilen koşullar çerçevesinde kesinleşecek olup şekli bazı düzeltmelere tabi tutulabilir.

Türkiye Cumhuriyeti aleyhine açılan ve (50739/99) başvuru no'lu davanın nedeni bu ülkenin üç vatandaşı Gezer Perk, Celal Korkulu ve Veysel Akpınar'ın (başvuranlar) 18 Ağustos 1998 tarihinde Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'ne Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin (AİHS) eski 25. maddesi uyarınca yapmış olduğu başvurdur. Başvuranlar Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM) önünde İstanbul Barosu avukatlarından B. Aşçı tarafından temsil edilmektedir.

OLAYLAR

Başvuranlar Perk, Korkulu ve Akpınar sırasıyla 1940, 1965 ve 1966 doğumlu olup İstanbul'da ikamet etmektedir. Birinci başvuran Fuat Perk'in annesi, ikinci başvuran Ayten Korkulu'nun erkek kardeşi ve üçüncü başvuran Meral Akpınar'ın erkek kardeşidir. Fuat Perk, Ayten Korkulu ve Meral Akpınar 9 Şubat 1996 tarihinde aşırı sol radikal örgüt DHKP-C'ye karşı yürütülen operasyon sırasında yaşamlarını yitirmişlerdir.

1. Polisin silahlı müdahalesi ve ön soruşturma

İstanbul Emniyet Müdürlüğü Terörle Mücadele Şubesine bağlı on beş kişilik bir ekip 9 Şubat 1996 tarihinde saat 12.30'da İstanbul Bahçelievler'de bulunan apartmanın ikinci katına operasyon düzenlemiştir, çıkan silahlı çatışmada Fuat Perk, Ayten Korkulu ve Meral Akpınar olay yerinde ölmüştür.

Hükümet, bu operasyonun örgüt üyelerinden biri olan ve aynı gün tutuklanan T.Ç.'nin ihbarlarını takiben düzenlendiğini belirtmektedir. T.Ç. sözü edilen üç kişinin 9 Şubat'ta silahlı eylem hazırlığında olduklarını beyan etmiştir.

Aynı gün saat 14.10'da Cumhuriyet Savcısı, Bahçelievler Emniyet Müdürü nezdinde olay yeri tutanağı düzenlenmiştir.

11 Şubat 1996 tarihinde üç doktor tarafından hazırlanan otopsi raporunda maktullerin vücudundan çıkarılan kurşunların uzak bir noktadan ateş edildiğine işaret ettiği, ayrıntılı balistik incelemesi yapılması gerektiği belirtilmiştir.

2. Polisler hakkında yürütülen ceza soruşturması süreci

Resmi olarak yürütülen soruşturma kapsamında operasyona katılan polislerin ifadeleri Bakırköy Cumhuriyet Savcısı tarafından alınmıştır.

21 Mayıs 1996 tarihinde vermiş oldukları ifadelerinde polis memurları A.E., Ş.Y. ve N.Ç. operasyona katıldıklarını, olay mahallinde yapılan ihtarlara uymayan, slogan atarak kendilerine silahla karşılık veren grupla karşı karşıya kaldıklarını ifade etmişlerdir.

HUKUK AÇISINDAN

I. AİHS'İNİN 2. MADDESİ'NİN İHLAL EDİLDİĞİ İDDİASI HAKKINDA

Başvuranlar Fuat Perk, Ayten Korkulu ve Meral Akpınar'ın İstanbul Emniyet Müdürlüğü polisleri tarafından kasten öldürüldüğünü iddia ederek AİHS'nin 2. maddesinin ihlal edildiğini ileri sürmektedir.

A. Tarafların görüşleri

1. Başvuranlar

Başvuranlar yakınlarının infaz edildiğini öne sürmektedirler. İkinci olarak, yakınlarının tutuklanmalarında yasadışı, gerekli olmayan bir güce başvurulması ile kasıtlı olarak yaşam haklarından mahrum bırakıldıklarını, güvenlik güçlerinin düzenlenen bu operasyonun aşamalarında ölümcül güce başvurmayı minimum düzeye indirme girişiminde bulunmadıklarını iddia etmektedirler.

2. Hükümet

Hükümet, polislerin başvurdukları gücün AİHS'nin 2. maddesi çerçevesinde ve yasal hükümler doğrultusunda olduğunu ifade etmektedir. Bununla birlikte, Terörle mücadele ekipleri Bahçelievler'de üç yasadışı örgüt mensubunun bulunduğu ve silahla karşılık verdikleri bir binada operasyonu sürdürmüştür. Polis memurları 2559 sayılı Kanun'un 16. ve TCK'nın 49 § 2. maddesinde yer alan meşru müdafaa dahilinde hareket etmişlerdir.

İtiraza yer olmayan olaylarda güvenlik güçleri yasadışı örgütün üyelerine ihtarlar da bulunmuş, adı geçenler ateşle karşılık verene dek polisler silahlarına davranmamıştır. Kanun'un hükümleri ile sınırlı hareket eden polisler kendilerini savunmak için karşılık vermek zorunda bırakılmıştır. Olayların koşulları göz önünde bulundurulduğunda, güvenlik güçlerinin yasadışı örgüte müdahale etmeleri için başka araçlara yönelme –göz yaşartıcı gaz– olanağı yoktu, zira aralıksız olarak ateş edilmekteydi.

Hükümet, polislerin son aşamada güce başvurduklarını, ölümcül kuvvete başvurmalarını kendilerinin de sözkonusu örgütün kurşunlarına hedef olacaklarını savunmaktadır. Üstelik civardaki komşular da risk altındaydı.

Hükümet, balistik incelemesinin yakın mesafeden ateş edilmediğini ortaya koyduğunun altını çizmektedir.

B. AİHM'nin değerlendirmesi

1. Fuat Perk, Ayten Korkulu ve Meral Akpınar'ın ölümüne ilişkin

a) Temel prensipler

Yaşam hakkını güvence altına alan AİHS'nin 2. maddesinin, ölüme yol açan olaylarda meşruluğu sorgulanmakta olup Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin öncelikli hükümleri arasında yer almaktadır ve hiçbir ilgaya tabii tutulmamaktadır (Bkz. Velikova-Bulgaristan kararı, no: 41488/98). Bu madde, aynı zamanda, 3. maddeyle birlikte Avrupa Konseyi'ni şekillendiren demokratik toplumların temel değerlerinden biridir. Ölüme neden olan olaylarda sözkonusu maddenin meşruluğunun titizlikle değerlendirilmesi gerekmektedir (Bkz. Salman-Türkiye kararı, no: 21986/93). AİHS'nin konusu ve amacı, insan haklarının korunmasına aracılık etmek, bununla birlikte 2. maddenin somut ve etkili kıldığı yükümlülüklerin yorumlanmasını ve uygulanmasını sağlamaktır (Bkz. McCann ve diğerleri-İngiltere kararı, 27 Eylül 1995).

AİHS'nin 2 §1. maddesinin ilk cümlesi Devlet'i yalnızca istemli ve illegal ölüme sebebiyet vermekten kaçınmayı değil aynı zamanda, iç hukuk düzeninde kendi yargısına tabi kişilerin yaşam haklarının korunması için gerekli önlemleri almayı da zorunlu kılmaktadır (Bkz. Kılıç-Türkiye kararı, no: 22492/93, § 62, AİHM 2000-III). Bu doğrultuda Devletin yükümlülüğü esas olarak yaşama hakkını güvence altına almak için bireye karşı işlenecek suçları caydırıcı, hukuki ve idari bir çerçeve içine yerleştirmek, bu mekanizmanın işleyişi bakımından yaptırımlar uygulamak ve ihlalleri ortadan kaldırmaktır.

AİHS'nin 2. maddesinde bizzat belirtildiği gibi, güvenlik güçlerinin öldürücü güce başvurmaları belli hallerde meşru sayılabilir. Bununla birlikte 2. madde, sınırsız bir yetki tanımamaktadır. Devlet görevlilerinin fiillerinin sınırlarının kurallarla çizilmemiş olması ve bu konuda keyfiliğe izin verilmesi, insan haklarına saygı ilkesi ile bağdaşmamaktadır. Bu husus, gücü keyfi ve kötüye kullanmaya karşı, yerinde ve etkili bir sistem içinde, polis operasyonlarının iç hukukla yetkilendirilmesinden başka, bu hakkın yeterince sınırlandırılması gerektiğinin göstergesidir (Bkz. Makaratzis-Yunanistan kararı, no: 50385/99).

Bu bağlamda, bütün olarak ele alındığında bu hükmün 2. paragrafın öncelikli olarak kasden ölüme sebebiyet verilen durumları tanımlamadığını, «güce başvurularak» istem dışı ölüme yol açmanın üzerinde durduğunu belirtmek gerekir. «Mutlak gereklilik» terimlerinin kullanımından normal şartlarda AİHS'nin 8'den 11'e kadar olan maddelerin 2. paragrafı uyarınca Devletin müdahalesinin «demokratik bir toplum için gereklilik» koşulu ile bağdaşp bağdaşmadığının tanımlanması açısından kesin ve zorunluluk ilkesinin uygulanması kastedilmektedir. Özellikle, güce başvurma 2. maddenin 2 a), b) ve c) fıkralarında öngörülen amaçlarla mutlak surette orantılı olmalıdır. Bu hükmün demokratik bir toplumdaki önemini vurgulayan AİHM, bu düşüncüyü şekillendirmek için, ölüme sebebiyet veren halleri büyük bir titizlikle incelemek, özellikle ölümcül güce başvurulduğunda yalnızca bu gücü kullanan Devlet görevlilerinin fiillerini değil, aynı zamanda olayların bütünü, bu eylemlerin oluşturulmasını ve denetimini de dikkate almak durumundadır (Bkz. McCann ve diğerleri).

b) Olayların değerlendirilmesi

AİHM, davaya ilişkin olayların, başvuranların yakınlarının yaşamlarının korunması ve AİHS'nin 2. maddesinin öngördüğü olaylar hakkında etkili ve uygun soruşturma yürütme usul yükümlülüğünü Savunmacı Devlet makamlarının yerine getirip getirmediğini ortaya koymaya davet etmiştir.

AİHM, davaya ilişkin olayların ulusal düzeyde hukuki olarak ortaya çıkarıldığını ve Strazburg'da devam eden yargılama süresince Bakırköy Ağır Ceza Mahkemesi'nin tespitlerini tartışma konusu yapacak nitelikte hiçbir belgenin sunulmadığını gözlemlemektedir. Ayrıca AİHS'nin 2. madde alanında varılan sonuçlar konusunda bakış açıları birbirinden tamamen farklı olsa da, ne Hükümet ne de başvuranlar, AİHM önünde bu tespitlere itiraz etmeye çalışmıştır. Böylece AİHM kendisine sunulan belgeler ışığında, çıkış noktası olarak yukarıda sözü edilen ulusal mahkemelerin tespitlerini belirleyerek, davayı değerlendirmek için yeteri kadar delil ve olgusal unsurların var olduğuna kanaat getirmektedir (Bkz. *Andronicou ve Constatinou-Kıbrıs*, 9 Ekim 1997 tarihli karar).

c) Davaya Uygulanması

AİHM, değerlendirmesine sunulan unsurlardan Fuat Perk, Ayten Korkulu ve Meral Akpınar'ın İstanbul Emniyet Müdürlüğü Terörle Mücadele Şubesi'ne bağlı on beş polisten

oluşan bir ekip tarafından yürütülen terörle mücadele operasyonu sırasında öldürüldüğünün ortaya çıktığını belirtmektedir. 9 Şubat 1996 tarihli olaylara ilişkin koşullara itiraz edilmemektedir.

Sözkonusu ölümlerin önceden tasarlandığına dair başvuruların iddiaları konusunda AİHM, bu yönde bir projenin yapıldığını tespit etmek için inandırıcı delillerin bulunması gerektiğini, ancak böylesi delillerin bulunmadığını gözlemlemektedir. Bu iddia delil başlangıcı oluşturacak hiçbir unsura dayanmamaktadır.

AİHM, iç hukuk konusunda, uygun oluşum, bilgi ve talimatın bulunmaması nedeniyle polislerin sözkonusu terörle mücadele operasyonu çerçevesinde görevlerini yerine getirirken belirsizlik içinde olabileceğini başvuruların ileri sürmediklerini not etmektedir.

Bu konuda AİHM, ateşli silah kullanılmasına ilişkin en önemli yasa metni olan 2559 sayılı Kanun'un 16. maddesinin, 1934 yılında kabul edildiğini ve kuşkusuz bu konuda oluşturulan uluslararası normlar göz önüne alınarak yeniden güncelleştirilmesinin gerektiğini belirtmelidir. Ancak AİHS'nin 17. maddesi gereğince ölüme sebebiyet veren kuvvete başvurma, sadece "kanunun izin verdiği mutlak gereklilik durumunda" haklı gösterilebileceğini not etmek gerekir. Neticede belirtilen norm ile AİHS'nin 2§2 maddesinin "kesinlikle gerekli" terimleri arasındaki fark, sadece bu olay nedeniyle, 2§1 maddesinin ihlal edildiği sonucuna varmak için yeteri kadar önemli değildir (Bkz. *mutatis mutandis McCann ve diğerleri, Hamiyet Kaplan ve diğerleri-Türkiye*, no:36749/97 ile karşılaştırma).

AİHM, operasyonun hazırlanması ve denetimi aşamasında, özellikle olayların meydana geldiği bağlamı ve gün içinde değişen durumun seyrini değerlendirmelidir (*Andronicou ve Constatinou*).

Bağlam konusunda yetkililerin yasadışı silahlı örgüt hakkındaki tehlikeli olan şüphelilerle karşı karşıya oldukları inkar edilemez. Ayrıca operasyonun yapıldığı gün yetkililer, şüphelilerin terör saldırısında bulunmayı tasarladıkları yönünde uyarılmışlardır. Aciliyet gerektiren bir durum sözkonusuydu ve yetkililer hızlı hareket etmeliydiler. Sonuç olarak Ağır Ceza Mahkemesi'nin belirttiği üzere, İstanbul Polisi terörle mücadele operasyonu yürütürken, Koçbank Bankası'nın güvenliğinden sorumlu polis ekibine karşı üç şüphelinin düzenlemeyi planladığı silahlı saldırıyı önlemek ve başvuruların itiraz ettiği yasalara uygun bir şekilde yakalama gerçekleştirmek olmak üzere iki hedef izlemektedir.

AİHM, Ağır Ceza Mahkemesi örneğindeki gibi, bu koşullarda kuvvet kullanımının, buldukları apartmanın kapısı kırıldığı sırada şüphelilerin gösterdiği şiddet reaksiyonunun doğrudan sonucu olduğunu gözlemlemektedir. Sonuç olarak polisler şüphelileri sözlü olarak uyardıktan sonra bu apartmana girmişler ve bu kişilerin yaklaşık beş yada yedi dakika süren çatışma sonucunda öldüklerine kimse itiraz etmemektedir. Neticede, dava konusu operasyonun "şiddete karşı herkesi korumak" ve özellikle AİHS'nin 2§2 -a ve -b maddesi uyarınca "yasalara uygun şekilde yakalamayı gerçekleştirmek" amacını güttüğü düşünülebilir.

Dolayısıyla AİHM, yukarıda sözü edilen hedeflere ulaşmak amacıyla kullanılan kuvvetin kesinlikle gerekli olup olmadığını ve özellikle polislerin karşı karşıya oldukları durum göz önüne alındığında kullanılan kuvvetin tamamen orantılı olup olmadığını incelemeye çağırılmıştır.

Başvuranlar, yakınlarının bir binanın ikinci katında bulunan bir apartmanda kuşatıldığını ve ateş etmeden önce göz yaşartıcı bomba gibi uygun araçlar kullanılarak yakınlarını etkisiz hale getirmenin mümkün olduğunu savunmaktadırlar.

AİHM için, Bakırköy Ağır Ceza Mahkemesi, elinde bulunan kanıt unsurlarını temel alarak, ilk önce içerden ateş edildiğini ve polislerin de nefsi müdafaa için harekete geçtiklerinin ortaya konulduğuna kanaat getirmesi temel unsurdur. Gerçekten de soruşturma aşamasında alınan kapıcının ifadesinden de anlaşıldığı üzere kapıcı, polisler kapıyı kırmadan önce şüpheliler slogan attıktan hemen sonra iki el ateş edildiğini duymuştur. Diğer tanıklar ise kapı kırılmadan evvel içerden ateş edildiğini duyup duymadıklarını hatırlamamışlardır.

AİHM, kapıcının Ağır Ceza Mahkemesi tarafından bizzat dinlenmemesinin üzücü olduğu kanaatindedir. Ancak dosyaya göre, başvuranlar hiçbir zaman ilk ateşin içerden geldiğine itiraz etmemişlerdir. Başvuranların temel argümanı çatışmanın hangi koşullarda meydana geldiğini ortaya koymak yönündedir.

Hal böyleyken AİHM, slogan atan ve kapıyı açma emrine itaat etmemiş olan şüphelilerin bu uzlaşmaz tutumu nedeniyle, polisler, bu kişilerin başkalarının ve kendilerinin hayatını tehlikeye atacak şekilde ateş açma niyetlerinin bulunduğu ikna olmuşlardır. Bu koşullarda şüphelilerin silahlı olduğunu bilen ve terör saldırısı düzenlemeyi planladıklarına inanan polisler, apartmanın içine girerek bu kişilerin silahlarını alıp yakalamaya çalışmalarının gerektiğine makul olarak kanaat getirebilirler. Ayrıca polisler, sözkonusu apartmana girerken, silahlı şüphelilerin ateş ederek karşılık vermelerini fiziksel olarak engelleyene kadar ateş etmeleri gerektiğine kanaat getirmeleri makul olarak düşünülebilir (*McCann ve diğerleri, Andronicou ve Constantinou, Brady-Birleşik Krallık* (karar), no: 55151/00 ve *Bubbins-Birleşik Krallık*, no: 50196/99).

Bu bakımdan bilirkişinin olay yerinde bulunan 125 mermiden 21'inin şüphelilere ait olan silahlardan çıktığını ortaya koyduğunu not etmek gerekir. 27 Mart 1996 tarihinde ölen kişilerin kıyafetleri üzerinde yapılan balistik incelemede, yakın mesafeden ateş edilmediği ortaya konulmaktadır.

Polislerin, ölüme sebebiyet veren yollara başvurmayı sınırlandırmak amacıyla, silahlarını kullanmadan önce neden göz yaşartıcı bomba, plastik mermi ya da uyuşturucu el bombası gibi etkisiz hale getirici diğer yollara başvurmadıkları sorusu sorulabilir.

Hükümet, içerden aralıksız olarak ateş edildiğinden dolayı, güvenlik güçlerinin yasadışı örgüt üyelerini yakalamak için göz yaşartıcı bomba gibi yollara başvurma olanaklarının bulunmadığını savunmaktadır.

Bu konuda AİHM, elinde bulunan unsurlar ışığında ve yukarıda incelenen koşulları göz önüne alarak bu durumda etkisiz hale getirici yolların kullanılması olasılığı üzerinde soyut olarak tartışılmasının gerekli olmadığına kanaat getirmektedir. AİHM'nin *Andronicou ve Constantinou* davasında tespit ettiği gibi, polisler, kendilerinin ve başkalarının yaşamları için mevcut olabilecek bütün riskleri ortadan kaldırmak amacıyla makul olarak gerekli olduğunu düşündükleri bütün tedbirleri almaya yetkilidirler. Bu bağlamda AİHM'nin görevi, kendi durum değerlendirmesini polislerinkinden üstün tutarak, ateşli silahları kullanmadan önce göz yaşartıcı bomba, plastik mermi ve uyuşturucu el bombaları gibi etkisiz hale getirici yolların kullanılmasını zorunlu kılmak değildir. Kuşkusuz, ölüme sebebiyet verici metotlara başvurulmasını gitgide azaltmak istenirse, bu türden yolların kullanılmasının yaygınlaştırılması arzu edilir. Ancak belli bir davanın koşullarını göz önünde bulundurmadan

buyle bir ilke zorunlulugunun getirilmesi, kanunu uygulamakla mukellef olan Devlet ve goevlilerine, kendilerinin ve basakalarının yasamlarını riske sokacak gercek dışı bir yuk getirecektir.

AİHM, üzücü de olsa bu koşullarda kuvvet kullanımının, “herkesin şiddete karşı korunmasını sağlamak” ve “yasalara uygun şekilde yakalamayı gercekleŝtirmek” için “kesinlikle gerekli” olma koŝulunu aŝmadığına kanaat getirmektedir. Buna ek olarak her türlü makul ŝüphenin ötesinde gereksiz şekilde aşırı olan bir kuvvetin bu durumda kullanıldığı ortaya konulmamıŝtır. Dolayısıyla bu bakımdan AİHS'nin 2. maddesi ihlal edilmemiŝtir.

2. Soruŝturmanın Yetersiz Olduğu İddiası Hakkında

AİHM, AİHS'nin 1. maddesi gereğince Devlet'in “yargısına tabi herkese Sözleşme'de tanımlanan hak ve özgürlükleri tanımak” genel yükümlülüğü ile birlikte 2. maddede öngörülen yaşam hakkını koruma zorunlulugunun, kuvvete baŝvurmanın bir kimsenin ölümüne sebebiyet verdiği durumda etkili resmi soruşturma yürütmeyi gerekli ve zorunlu kıldığını hatırlatmaktadır (Bkz. *mutatis mutandis McCann ve diğerleri ve Kaya-Türkiye*, 19 şubat 1998 tarihli karar). Böylesi bir soruşturma, failerin Devlet goevlisi yada bir baŝkası olsa da, kuvvet kullanılması sonucunda bir kimsenin öldüğü her durumda gercekleŝtirilmelidir (*Tahsin Acar-Türkiye*, no: 26307/95). Sorgulamalar ayrıntılı, yansız ve kesin olmalıdır (*McCann ve diğerleri ve Çakıcı-Türkiye*, no: 23657/94).

AİHM, ayrıca soruŝturmanın asgari etkililik kriterine cevap veren soruŝturmanın derecesi ve niteliğinin dava koŝullarına bağlı olduğuna kanaat getirmektedir. Soruŝturmanın niteliği ve derecesi mevcut olayların tümü temel alınarak ve soruşturma çalıŝmasının uygulamadaki gerçeklikleri gözönüne alınarak değerlendirilir. Meydana gelebilecek durumların çeŝitlilięini basit bir soruşturma eylemleri listesine yada diğer basitleŝtirilmiŝ kriterlere indirgemek mümkün değildir (*Tanrikulu-Türkiye*, no: 23763/94, *Kaya, Güleç-Türkiye*, 27 Temmuz 1998 tarihli karar, *Velikova ve Buldan-Türkiye*, no: 28298/95).

Yürütölen soruşturma, sorumluların tespit edilip cezalandırılmasını sağlayacak şekilde etkili olmalıdır (*Oğur-Türkiye*, no: 21594/93). Burada sonuç değil araç zorunluluğu sözkonusudur. Yetkililer olayla ilgili kanıtların toplanması için makul olarak alabilecekleri tedbirleri almalıdırlar (*Tanrikulu ve Salman*). Sorumlu kiŝi yada kişilerin bulunmasına yönelik soruşturma ehliyetine zarar verici her türlü hata, soruŝturmanın etkisiz olmasıyla sonuçlanabilir (*Aktaş-Türkiye*, no: 24351/94).

Makul olacak özen ve ivedilik gerekliliği bu bağlamda net değildir. Soruŝturmanın belirli bir durumda ilerlemesini engelleyen zorluk ve engellerin bulunabileceğini kabul etmek gerekir. Ancak, ölüme sebebiyet veren kuvvete başvurma konusunda soruşturma yapmak sözkonusu olduğunda, eŝitlik ilkesine saygı çerçevesinde kamuoyunun güvenini korumak ve yasadışı eylemlere göre her türlü hoŝgörü ya da suç ortaklığı izleniminden kaçınmak amacıyla yetkililerin ivedi cevabı temel unsur olarak değerlendirilebilir (*McKerr-Birleşik Krallık*, no: 28883/95 ve *Tahsin Acar*).

AİHM, bu davada birçok sorgulama eylemlerine teŝebbüs edildiğini tespit etmektedir. soruşturma re'sen ve ivedi bir şekilde baŝlamıŝ ve yetkililer aktif bir şekilde çalıŝmıŝlardır. Klasik ve ayrıntılı otopsi adli tıpta bilirkişiler tarafından gercekleŝtirilmiŝtir. Soruşturma sırasında, atıŝ mesafesine ve balistik incelemeye yönelik iki farklı bilirkiŝi incelemesi yapılmıŝtır. Olaylardan altı ay sonra 30 Mayıs 1996 tarihinde, Savcı silahlı çatıŝmaya katılmıŝ olan on beş polis aleyhinde iddianame vermiştir. Başvuranlar bu cezai yargılama çerçevesinde

müdahil tarafı oluşturmuş ve böylece ceza davasına aktif olarak katılabilmişlerdir. Daha sonra Ağır Ceza Mahkemesi 29 Aralık 1997 tarihinde dosya unsurlarını temel alarak sanıkların beraatine karar vermiştir. Ayrıca başvuranlar beraat kararının temyizine gitmiştir. Yargıtay bu temyiz başvurusunu 23 Haziran 1998 tarihinde reddetmiştir.

Ancak başvuranlar soruşturmayı yapmakla yükümlü yetkililerin önemli bazı adımları atmadıklarından şikayetçi olmaktadır. Bir yandan kurşunlara hedef olan apartmanın ayrıntılı krokisi çıkarılmamış ve olay yerinde olayların yeniden canlandırılması yapılmamıştır. Diğer yandan sözkonusu yerlerde gaz bombalarının kullanılması olasılığı hakkında hiçbir inceleme yapılmamıştır.

AİHM için dava koşulları göz önüne alındığında, bağımsız bilirkişiler tarafından olay yeri krokilerinin çıkarılmaması ve olay yerinde gerçekleştirilecek olay yeri tespitinin yapılmaması, sorgulama mekanizmasının etkililiğinin bir sonucu olarak değerlendirilmelidir. Böylesi unsurların esasa bakan hakimlere olayları daha net bir şekilde tespit etmeyi ve polisler üzerinde var olan somut riskleri değerlendirmeyi sağlayacakları konusunda hiç şüphe yoktur.

Ayrıca AİHM, Ağır Ceza Mahkemesi'nin, şüphelilerin ateş ettiğini ve silahlı çatışma sonucu öldüklerini ortaya koyduktan sonra, polislerin baskınından önceki koşullarla yeterince ilgilenmemesine büyük önem vermektedir. Bu nedenle, bu mahkeme, ateş açılan yerde özellikle gaz bombası gibi etkisiz hale getirme yollarını kullanma olasılığı hakkında inceleme yapılmasının gerekli olmadığına kanaat getirmiştir.

Bu iki eksiklik, AİHS'nin 2. maddesi uyarınca başvuranların yakınlarının ölümü konusunda etkili soruşturma yapılması gibi gerekliliklerin tanınmadığını ortaya koymaktadır. Dolayısıyla bu noktada AİHS'nin 2. maddesinden doğan usul yükümlülüğü ihlal edilmiştir.

II. AİHS'NİN 6Ş1 MADDESİNİN İHLAL EDİLDİĞİ İDDİASI HAKKINDA

Başvuranlar, Bakırköy Ağır Ceza Mahkemesi önünde adil yargılamadan faydalanamadıklarından şikayetçi olmaktadır. Bu bağlamda başvuranlar AİHS'nin 6Ş1 maddesini ileri sürmektedirler.

Başvuranlar, Ağır Ceza Mahkemesi'nin, kendisine sunulan hukuki problemi çözmek için DGM tarafından sunulan kanıtları incelemek olan hukuki görevi yerine getirmeyi reddettiğini savunmaktadırlar. Ağır Ceza Mahkemesi olay tespitini yapmamış ve kullanılan kuvvetin gerekliliğini tespit etmek amacıyla bilirkişilere başvurmamıştır.

Hükümet bu sava itiraz etmektedir.

AİHM, mevcut davanın özel koşullarını ve AİHS'nin 2. maddesinin usulen ihlal edildiğini tespit etmeye iten muhakemeyi göz önünde bulundurarak, mevcut davayı 6Ş1 maddesi açısından da incelemeye gerek olmadığına kanaat getirmektedir.

III. AİHS'NİN 41. MADDESİNİN UYGULANMASI HAKKINDA

Başvuranlar, maddi ve manevi zararları için hiçbir tazminat yada masraf ve harcamaların karşılanması talebinde bulunmamaktadırlar.

Dolayısıyla AİHM, adil tazmin adı altında bir ödemeye gerek olmadığına kanaat getirmektedir.

BU GEREKÇELERE DAYALI OLARAK AİHM, OYBİRLİĞİYLE,

1. Fuat Perk, Ayten Korkulu ve Meral Akpınar'ın ölümü konusunda AİHS'nin 2. maddesinin *ihlal edilmediğine*;

2. Savunmacı Devlet'in etkili soruşturma yürütme yükümlülüğü konusunda AİHS'nin 2. maddesinin *ihlal edildiğine*;

3. AİHS'nin 6. maddesine dayandırılan şikayetin ayrıca incelenmesine *gerek olmadığına*;

KARAR VERMİŞTİR.

İşbu karar Fransızca olarak hazırlanmış ve AİHM İçtüzüğü'nün 77 §§ 2 ve 3. maddesine uygun olarak 28 Mart 2006 tarihinde yazılı olarak tebliğ edilmiştir